

JO NESBØ

ISÄNSÄ POIKA

★
Johnny
Kniga

JO NESBØ
ISÄNSÄ
POIKA

SUOMENTANUT OUTI MENNA

A logo for 'Johnny Kniga' featuring a small star above the word 'Johnny' and the word 'Kniga' below it, all in a stylized, handwritten font.

© JO NESBØ 2014

PUBLISHED BY AGREEMENT WITH SALOMONSSON AGENCY

ALKUTEOS: SØNNEN

H. ASCHEHOUG & CO. (W. NYGAARD), OSLO 2014

JOHNNY KNIGA KUSTANNUS,

IMPRINT OF WERNER SÖDERSTRÖM CORPORATION

PL 314, (KORKEAVUORENKATU 37), 00101 HELSINKI

ISBN 978-951-0-40856-8

PAINETTU EU:SSA.

– On sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita –

I OSA

1

Rover tuijotti yhdentoista neliömetrin suuruisen, pitkulaisen vankilasellin valkoiseksi maalattua betonilattiaa. Pureskeli alaleuassaan olevaa aavistuksen liian pitkää kultahammasta. Hän oli päässyt ripittäytymisessään vaikeimpaan kohtaan. Ainoa ääni sellissä kuului hänen kynsistään, jotka raapivat käsivarteen tatuoitua madonnan kuvaa. Nuorukainen, joka istui jalat ristissä sängyllä häntä vastapäätä, oli pysytellyt hiljaa siitä saakka kun hän oli tullut sisään. Nyökännyt vain ja hymyillyt seesteistä Buddhan hymyään katse kiinnittyneenä Roverin otsaan. Miestä kutsuttiin Sonnyksi, sanottiin että hän oli teininä tappanut kaksi ihmistä, että hänen isänsä oli ollut korruptoitunut poliisi ja että hänellä oli yliluonnollisia kykyjä. Oli hankala sanoa, kuunteleko mies vai ei, hänen vihreät silmänsä ja suurin osa hänen kasvoistaan olivat piilossa pitkien likaisten hiusten alla, mutta eipä sillä oikeastaan ollut väliä. Rover halusi vain saada synninpäästön ja siunauksen, jotta hän voisi seuraavana päivänä astua ulos Valtiosta, ylimmän turvaluokituksen vankilasta, ja tuntea itsensä puhdistuneeksi. Ei niin, että Rover olisi ollut erityisen uskonnollinen ihminen. Mutta tuskin siunauksesta kuitenkaan olisi haittaa, kun suunnitelmana kerran oli saada aikaan muutos, ihan tosissaan yrittää aloittaa uusi, rehellinen elämä. Rover veti henkeä:

»Luulen että hän oli valkovenäläinen. Minsk on Valko-Venäjällä, vai mitä?» Rover vilkaisi nopeasti ylös, mutta nuorukainen ei vastannut.

»Nestor kutsui häntä Minskiksi», Rover sanoi. »Ja käski minun ampua hänet.»

Etuna ripittäytymisessä tyypille, joka oli piikittänyt aivonsa pehmeiksi, oli tietenkin se, ettei yksikään nimi tai tapahtuma tarttunut muistiin; tuntui vähän kuin olisi puhunut itseksensä. Kenties Valtiossa tuomiotaan istuvat purkivat juuri sen vuoksi sydäntään Sonnylle mieluummin kuin papille tai psykologille.

»Nestor piti häntä ja kahdeksaa muuta tyttöä häkissä Enerhaugenissa. Itäeurooppalaisia ja aasialaisia. Pieniä. Alaikäisiä. Toivottavasti teinejä edes. Mutta Minsk oli isompi. Vahvempi. Hän onnistui pakenemaan. Hän ehti Tøyenparkeniin asti ennen kuin Nestorin koira sai hänet kiinni. Dogo argentino, tiedätkö millaisia ne ovat?»

Nuurukaisen katse ei kääntynyt, mutta hänen kätensä nousi. Ja etsiytyi partaan. Hän alkoi haroa partaa sormillaan. Väljän, likaisen paidan hihat valuivat alas paljastaen ruvet ja pistojäljet. Rover jatkoi:

»Jättimäisiä ja pelottavia albiinorakkeja. Tappavat heti kun omistaja käskää. Ja joskus vaikka ei käskisikään. Niiden pitäminen on tietysti laitonta täällä. Rælingenissä sijaitseva kennel tuo niitä Tšeikeistä valkoisiksi bokseiksi rekisteröityinä. Olin Nestorin mukana, kun hän kävi ostamassa pennun. Ja maksoi siitä käteisellä yli viisikymmentä tonnia. Se näytti niin *helvetin* söpöltä, että oli mahdotonta kuvitellakaan millainen...» Rover vaikeni äkisti. Tiesi jaarittelevansa koirasta ainoastaan koska halusi lykätä sitä minkä vuoksi oli tullut.

»Joka tapauksessa...»

Joka tapauksessa. Rover katsoi tatuointia toisessa käsivarressaan. Katedraalia, jossa oli kaksi tornia. Yksi per istuttu tuomio. *Joka tapauksessa*, kumpikaan niistä ei liittynyt tähän.

Hän oli salakuljettanut käsiaseita moottoripyöräkerholle, viritänyt joitakin niistä omassa pajassaan. Hän oli siinä taitava. Liian taitava. Niin taitava, ettei lopulta kyennyt pysyttelemään näkymättömänä vaan jäi kiinni. Ja *joka tapauksessa* niin taitava, että Nestor oli ensimmäisen linnakeikan jälkeen ottanut hänet siipiensä suojaan. Tai »suojaan». Ostanut hänet karvoineen ja hampaineen jotta Nestorin miehet – eivätkä mc-jengiläiset tai muut kilpailijat – saisivat käsiinsä parhaat aseet. Roverille oli maksettu muutaman kuukauden työstä enemmän kuin hän olisi kyennyt tienamaan koko elämänsä aikana pienellä moottoripyöräpajallaan. Mutta hinta, jonka Nestor oli vaatinut korvaukseksi tekemästään palveluksesta, oli suuri. Liian suuri.

»Hän makasi metsikössä, verta suorastaan pulppusi. Hän ei hievahtanutkaan, tuijotti vain meitä. Koira oli haukannut palan hänen kasvoistaan, hampaat olivat näkyvissä.» Rover irvisti. Asiaan nyt. »Nestor sanoi meille että tytöstä piti tehdä esimerkki, varoitus muille tytöille siitä mikä heitä odottaisi. Ja että Minsk oli joka tapauksessa menettänyt arvonsa, kun kasvoista ei ollut jäljellä muuta kuin...» Rover nielaisi. »Joten hän pyysi minua tekemään sen. Viemään homman loppuun. Ja todistamaan samalla uskollisuuteni. Minulla oli vanha viritetty Ruger MK2 -pistooli. Ja halusin totella Nestoria. Todella *halusin*. Kyse ei ollut siitä...»

Roverin kurkkua kuristi. Kuinka usein hän olikaan muistellut sitä hetkeä, käynyt mielessään läpi kohtalokkaita sekunteja Tøyenparkenissa, nähnyt uusintana tytön, Nestorin ja itsensä päärooleissa ja muut hiljaisina todistajina. Jopa koira oli lakanut haukkumasta. Satoja kertoja? Tuhansia kertoja? Ja kuitenkin vasta nyt, kun hän ensimmäistä kertaa yritti puhua asiasta ääneen, hän ymmärsi ettei se ollut pelkkää unta, että se oli todella tapahtunut. Tai oikeammin sanottuna: hänen ruumiinsa ymmärsi. Ja sen takia mahalaukku yritti kääntyä ympäri. Rover

hengitti syvään nenän kautta saadakseen oksettavan olon kaikoamaan.

»En yksinkertaisesti pystynyt. Vaikka tiesin että hän kuolisi kuitenkin. Koira oli valmiina käymään tytön kimppuun, ja ajattelin että olisin itse mieluummin valinnut luodin. Mutta tuntui kuin liipaisin olisi ollut muurattu kiinni. En pystynyt painamaan sitä.»

Nuorukainen näytti nyökkäävän. Joko sille, mitä Rover kertoi, tai musiikille jonka vain hän yksin kuuli.

»Nestor sanoi, ettei meillä ollut koko päivää aikaa, meidän olimme yleisessä puistossa kenen tahansa nähtävillä. Niinpä hän otti reisikotelosta pienen käyräteräisen veitsen, astui askeleen eteenpäin, tarttui tyttöä tukasta, nosti päätä vähän ylöspäin ja heilautti veistä kaulan edessä. Ihan kuin olisi perannut kalaa. Verta ryöpsähti haavasta kolme neljä kertaa, sen jälkeen tyttö oli valunut kuiviin. Mutta tiedätkö minkä muistan parhaiten? Koiran. Sen miten se alkoi ulvoa kun veri roiskui.»

Rover kumartui eteenpäin tuolissaan nojaten kyynärpäitä polviin. Hän peitti käsillä korvansa ja keinutti itseään edestakaisin.

»Ja minä en tehnyt mitään. Seisoin vain ja katsoin vierestä. En tehnyt yhtään mitään. Katsoin vain, kun he käärivät tytön mattoon ja kantoivat autoon. Me veimme ruumiin metsään, Østmarksetraan. Heivasimme tytön jyrkänteeltä alas Ulsrudvannetiin. Niillä seuduilla käy paljon koiranulkoiluttajia, joten hänet löydettiin seuraavana päivänä. Nestor halusi että hänet löydettäisiin, ymmärrätkö? Hän halusi että lehdissä kerrottaisiin, mitä tytölle oli tehty. Niin että hän voisi näyttää juttuja muille tytöille.»

Rover otti kätensä pois korvilta. »Minä en voinut enää nukkua, koska jos nukahdin, näin pelkkiä painajaisia. Tytöstä jolta puuttui poski, joka hymyili minulle hammasrivistö paljaana. Joten marssin Nestorin puheille ja sanoin, että haluan lopettaa. Ilmoi-

tin luopuneeni kokonaan Uzien ja Glockien tuunaamisesta ja keskittyväni pelkästään moottoripyörien virittelyyn. Sanoin että halusin elellä rauhassa joutumatta jatkuvasti varomaan kyttyä. Nestor vastasi että ei siinä mitään, kai hänkin oli tajunnut, ettei minusta ollut pahikseksi. Mutta hän selosti minulle yksityiskohdaisesti, mikä minua odottaisi jos vasikoisin. Kuvittelin, että me olimme sujut, ja aloitin kunnollisen elämän. Kieltäydyin kaikista tarjouksista, vaikka minulla lojuikin vielä muutama helkkarin hyvä Uzi varastossa. Silti minua vaivasi koko ajan tunne siitä että jotain ikävää oli tulossa, tajuatko? Että jonain päivänä minut tapettaisiin. Niin, olin melkein pä helpottunut, kun kytät kävivät hakemassa minut turvaan telkien taakse. Vanhasta jutusta, jossa olin pelkässä sivuroolissa, mutta he olivat pidättäneet pari tyyppiä, jotka kumpikin olivat kertoneet hankkineensa aseet minulta. Tunnustin kaiken silmää räpäyttämättä.»

Rover nauraa räkätti. Alkoi yskiä. Nojautui eteenpäin tuolis-
saan:

»Lähden täältä kahdeksantoista tunnin päästä. En osaa yhtään arvata, mikä minua odottaa. Tiedän vain että Nestor on tietoinen vapautumisestani, vaikka se tapahtuukin neljä viikkoa etuajassa. Hän tietää kaiken mitä linnassa tapahtuu ja mitä kytät tekevät. Heillä on väkeä kaikkialla, sen verran ehdin ymmärtää. Joten sillä logiikalla jos hän olisi halunnut panna minut kylmäksi, hän olisi voinut tehdä sen täällä, hänen ei olisi tarvinnut odottaa että olen taas vapaalla jalalla. Vai mitä veikkaat?»

Rover odotti. Hiljaisuus. Nuorukainen näytti siltä, ettei hän veikannut juuta eikä jaata.

»Oli miten oli», Rover sanoi. »Tuskin siunauksesta voi haittaakaan olla, vai?»

Sanan »siunaus» kohdalla näytti kuin valo olisi syttynyt nuorukaisen katseeseen, ja hän kohotti oikean kätensä ja viitto-
toi Roveria tulemaan lähemmäs ja polvistumaan. Rover laski polvensa sängyn edustalla olevalle pienelle matolle. Franck ei

antanut yhdenkään muun vangin pitää mattoja lattialla, se oli osa sveitsiläistä mallia jota Valtiossa noudatettiin, selleissä ei saanut olla mitään ylimääräistä. Henkilökohtaisen omaisuuden määrä oli rajoitettu kahteenkymmeneen esineeseen. Jos halusi kengät, piti luopua kaksista alushousuista tai kahdesta kirjasta. Esimerkiksi. Rover katsoi nuorukaisen kasvoja. Kielenkärki kostutti kuivia, halkeilleita huulia. Miehen ääni oli hämmästyttävän heleä, ja vaikka hän puhui hitaasti ja kuiskaten, sanoista sai hyvin selvää:

»Kaikki maan ja taivaan jumalat armahtavat sinut ja antavat sinulle sinun syntisi anteeksi. Sinä kuolet, mutta armahdetun syntisen sielu pääsee paratiisiin. Aamen.»

Rover painoi päänsä. Tunsi nuorukaisen vasemman käden paljaaksi ajellulla pääläellään. Nuorukainen oli vasenkätinen, mutta kyseisessä tapauksessa ei tarvinnut uskoa tilastoihin tietääkseen, että hänen odotettu elinikänsä oli lyhyempi kuin oikeakätisillä. Yliannostus saattaisi tapahtua huomenna tai kymmenen vuoden kuluttua, sitä ei tiennyt kukaan. Mutta se, mitä monet sanoivat nuorukaisen vasemman käden parantavista kyvyistä, ei mennyt läpi Roverille. Ei hän siunaukseenkaan tosissaan uskonut. Joten miksi hän sitten istui siinä?

Jaa-a. Uskonto oli vähän kuin palovakuutus: kukaan ei oikeasti kuvitellut tarvitsevansa sitä, mutta kun kerran väitettiin että nuorukainen kykeni vapauttamaan ihmiset kärsimyksistään, mikä syy kenelläkään oli kieltäytyä saamasta rauhaa sielulleen?

Enemmänkin Roveria ihmetytti, miten sellainen mies saattoi olla kylmäverinen murhaaja. Hän ei voinut käsittää miten se oli mahdollista. Ehkä se, mitä sanottiin, piti paikkansa; piru on taitavampi naamioitumaan kuin kukaan muu.

»Salaam aleikum», ääni sanoi, ja käsi siirtyi pois.

Rover jäi istumaan pää painuksissa. Hän tunnusteli kielellään kultahampaan sileää takapintaa. Oliko hän nyt valmis? Valmis

kohtaamaan luojansa, mikäli se odottaisi häntä seuraavaksi? Hän nosti päänsä. »Tiedän, ettet ikinä pyydä maksua, mutta...»

Hän katsoi nuorukaisen paljasta jalkaa, joka oli taivutettu sängylle toisen jalan alle. Näki nilkan paksua verisuonta ympäröivät pistojäljet. »Edellisellä kerralla olin Grønlandissa, ja siellä kaikki halukkaat pystyivät hankkimaan huumeita, *no problem*. Mutta sepä ei olekaan mikään korkean turvaluokituksen vankila. Väitetään, että Franck on onnistunut tukkimaan täällä kaikki reiät. Mutta...» Rover työnsi kätensä taskuun. »...se ei ihan pidä paikkaansa.»

Hän näytti esinettä joka oli osapuilleen kännykän kokoinen, kullattu ja muistutti muodoltaan pistoolin pienoismallia. Rover painoi pientä liipaisinta. Pistoolin suuaukosta leimahti liekki.

»Oletko nähnyt tällaista ennen? Niin, olet varmaan. Vartijat, jotka tarkistivat minut kun tulin, olivat ainakin. He sanoivat myyvänsä halvalla salakuljetettua tupakkaa, mikäli olin kiinnostunut. Ja antoivat minun pitää tämän stendarin. Ilmeisesti he eivät olleet tutustuneet rikosrekisteriini. Eikö olekin ihme, että tämä maa ylipäätään pysyy pystyssä, kun katsoo miten porukka hutiloi jatkuvasti?»

Rover punnitsi sytytintä kämmenellään.

»Tein näitä kaksi kahdeksan vuotta sitten. En usko liioittelevani jos väitän, että kukaan tässä maassa ei olisi voinut saada aikaan parempaa jälkeä. Tehtävänanto tuli yhdeltä olkimieheltä, hän sanoi asiakkaansa tarvitsevan ampuma-asetta, jota ei tarvitse piilottaa, joka näyttää joltain ihan muulta. Niinpä kehitin tämän. Ihmisillä on kummallinen tapa ajatella. Ensimmäinen ajatus, kun he näkevät tämän, on luonnollisesti 'pistooli'. Mutta heti kun heille näyttää, että tätä voi käyttää stendarina, he hylkäävät ensimmäisen ajatuksensa. He ovat edelleen avoimia hyväksymään, että vempainta voi käyttää myös hammas-harjana tai ruuvimeisselinä. Mutta ei missään nimessä pistoolina. No...»

Rover väänsi kahvan alla olevaa ruuvia.

»Tähän käyvät ysimillisen patruunat. Ristin tämän 'vaimontappajaksi.'» Rover suuntasi pistoolin nuorukaista kohti. »Yksi sinulle, rakkaani...» Sitten hän käänsi piipun osoittamaan omaa ohimoaan. »Ja yksi minulle...» Roverin nauru kuulosti oudon yksinäiseltä pienessä sellissä.

»Oli miten oli. Minun piti oikeastaan valmistaa näitä vain yksi, toimeksiantaja ei halunnut salaisuuden päätyvän kenenkään muun tietoon. Mutta valmistin lisäksi toisen. Ja otin sen mukaan varmuuden vuoksi, siltä varalta että Nestor yrittäisi tapattaa minut täällä. Mutta koska vapaudun huomenna enkä tarvitse tätä enää, tämä on sinun. Ja tässä...»

Rover kaivoi tupakka-askin toisesta taskustaan. »Näyttää epäilyttävältä, jos sinulla ei ole röökiä, vai mitä?» Hän repäisi muovin askin ympäriltä, avasi sen, otti esiin kellastuneen Rovers Motorsykkelverkstedin käyntikortin ja sujautti sen askin sisään.

»Tästä löydät osoitteeni, jos kaipaat moottoripyöränkorjajaa. Tai haluat hankkia todella tehokkaan Uzin. Kuten sanoin, minulla on yhä varastossa...»

Ovi avautui ja ääni karjaisi: »Ulos sieltä, Rover!»

Rover kääntyi. Oviaukossa seisovan vartijan housut roikkuivat, koska vyöhön oli ripustettu iso avainnippu, josta osa oli kohonneen taikinan lailla pullottavan mahan peitossa. »Teidän pyhydellenne on vieras. Lähisukulainen, jos voi sanoa.» Vartija käkätti ja kääntyi katsomaan takanaan seisovaa henkilöä. »Kestät varmaan sen, Per?»

Rover työnsi pistoolin ja tupakka-askin nuorukaisen peiton alle, nousi ja katsoi miestä vielä viimeisen kerran. Sitten hän käveli ripein askelin pois.

Vankilapastori oikaisi uutta valkoista kaulustaan, joka ei koskaan näyttänyt istuvan niin kuin sen olisi pitänyt. *Lähisukulainen. Kestät varmaan sen, Per?* Hänen olisi tehnyt mieli sylkäistä

päin vartijan hymyilevää ja rasvaisena kiiltelevää naamaa. Sen sijaan hän nyökkäsi ystävällisesti sellistä poistuvalla vangille ja teeskenteli tunnistavansa tämän. Katsoi miehen käsivarsissa olevia tatuointeja. Madonna ja katedraali. Mutta ei, hän oli nähnyt vuosien varrella niin monia erilaisia kasvoja ja tatuointeja, ettei kyennyt erottamaan niitä toisistaan.

Pappi astui sisään. Sellissä tuoksui suitsukkeelta. Tai ainakin joltain sen tapaiselta. Tai poltetulta huumeelta.

»Hyvää päivää, Sonny.»

Sängyllä istuva nuori mies ei nostanut katsettaan mutta nyökkäsi hitaasti. Per Vollan oletti sen tarkoittavan, että hänet oli huomattu ja tunnistettu. Hyväksytyt.

Hän istuutui tuoliin tuntien lievää vastenmielisyyttä huomattessaan, että se oli yhä lämmin edellisen istujan jäljiltä. Hän laski mukanaan tuomansa Raamatun sängylle nuorukaisen viereen.

»Vein tänään kukkia vanhempiesi haudalle», hän sanoi.
»Tiedän, ettet ole pyytänyt sitä, mutta...»

Per Vollan koetti tavoittaa nuorukaisen katsetta. Hänellä itsellään oli kaksi poikaa, molemmat olivat jo aikuisia ja muuttaneet pois kotoa. Kuten hänkin. Erona oli, että he olivat tervetulleita takaisin. Eräässä oikeudenkäyntipöytäkirjassa yksi puolustuksen todistajista, opettaja, oli kertonut että Sonny oli ollut esimerkillinen koululainen, lahjakas painija, suosittu, aina avulias, niin, poika oli jopa ilmaissut haaveilevansa että ryhtyisi isona poliisiksi, kuten isänsä. Mutta Sonnya ei ollut juuri koulussa näkynyt sen päivän jälkeen, kun isä oli löydetty edessään itsemurhaviestä, jossa hän tunnusti olleensa mätä poliisi. Pappi yritti kuvitella sitä häpeää, jota viisitoistavuotias tunsi. Hän yritti kuvitella sitä häpeää, jota hänen omat poikansa tuntisivat sitten kun saisivat tietää, mitä heidän isänsä oli tehnyt. Hän oikaisi kaulustaan.

»Kiitos», nuorukainen sanoi.

Per pohti sitä kuinka nuorelta hänen edessään istuva mies vaikutti. Hänen täytyi olla jo lähellä kolmeakymmentä. Aivan. Hän oli istunut kiven sisässä kaksitoista vuotta, ja tullessaan hän oli ollut kahdeksantoistavuotias. Ehkä huumeet olivat muumioineet hänet, estäneet häntä vanhentumasta; hiukset ja parta kasvoivat mutta viattomat lapsensilmät katselivat edelleen ihmettelevinä ympäröivää maailmaa. Paha maailmaa. Sillä Luoja tiesi että maailma oli paha. Per Vollan oli työskennellyt vankilapastorina yli neljäkymmentä vuotta ja nähnyt maailman muuttuvan aina vain pahemmaksi. Pahuus oli kuin syöpä joka levisi hallitsemattomasti, joka muutti terveet solut sairaksi, puraisi niitä vampyyrinhampaillaan ja valjasti ne mukaan tuhoamistyöhön. Eikä kukaan pureman saanut pääsyt enää vapaaksi. Ei kukaan.

»Mitä kuuluu, Sonny? Menikö loma hyvin? Saitteko käytyä rannalla?»

Ei vastausta.

Per Vollan selvitti kurkkuaan. »Vartijan mukaan te kävitte rannalla. Kuten olet ehkä lukenut lehdistä, muuan nainen löydettiin murhattuna melko läheltä paikkaa, jossa te olitte. Hänet löydettiin sängystä omasta kodistaan. Hänen päänsä oli... niin. Yksityiskohdat selostetaan täällä.» Hän koputti Raamatun kantta etusormellaan. »Vartija on jo lähettänyt raportin, jossa hän kertoo että sinä katosit rannalta johonkin ja että hän löysi sinut tunnin kuluttua tien varresta. Ja ettet suostunut kertomaan, missä olit käynyt. Nyt on tärkeää, ettet sano mitään mikä kumoaisi hänen lausuntonsa, ymmärrätkö? Kerrot mahdollisimman vähän, kuten aina. Vai mitä? Sonny?»

Per Vollan sai katseyhteyden nuorukaiseen. Katse kertoi hyvin vähän siitä mitä pään sisällä liikkui, mutta hän oli silti jokseenkin varma, että Sonny Lofthus noudattaisi annettuja ohjeita. Ettei nuorukainen kertoisi mitään ylimääräistä rikostutkijoille eikä syyttäjälle. Vastaisi vain lempeällä ja heleällä äänel-

lään »kyllä», kun häneltä kysyttäisiin tunnustiko hän syyllisyytensä. Sillä niin paradoksaaliselta kuin se kenties kuulostikin, Per Vollan oli toisinaan aavistavinaan suunnan, tahdon, eloonjäämisvietin joka erotti nuorukaisen muista narkomaaneista, niistä jotka olivat aina ajelehtineet ilman päämäärää, joilla ei ollut koskaan ollut muita suunnitelmia, jotka olivat alusta saakka olleet matkalla tänne. Tahto putkahti silloin tällöin pintaan terävässä katseessa, kysymyksessä joka osoitti miehen olleen jatkuvasti kartalla, kuulleen ja ymmärtäneen kaiken. Tai tavassa jolla mies saattoi yhtäkkiä pompata pystyyn hallitusti, sulavasti ja tasapainoisesti toisin kuin muut, jotka olivat pitkään käyttäneet huumeita. Toisinaan taas, kuten nyt, oli mahdotonta sanoa tajusiko tämä yhtään mitään.

Vollan vaihtoi asentoa tuolissaan.

»Se tietenkin tarkoittaa, ettet pääse muutamaan vuoteen uudestaan lomalle. Mutta ethän sinä muutenkaan viihdy muurien ulkopuolella, vai mitä? Ja nythän sinä olet nähnyt järven.»

»Joen. Aviomieskö sen teki?»

Pastori hätkähti. Aivan kuten silloin, kun tumman veden alta pulpahtaa yhtäkkiä pintaan jotain odottamatonta. »En tiedä. Onko sillä väliä?»

Ei vastausta. Vollan huokaisi. Etova olo palasi taas. Se oli vaivannut häntä hetkittäin jo jonkin aikaa. Ehkä hänen pitäisi varata aika lääkäriltä ja tarkistuttaa, että kaikki oli kunnossa.

»Älä mieti sitä, Sonny. Tärkeintä on, että muurien ulkopuolella sinunlaisesi joutuvat metsästäämään piikkiä aamusta iltaan. Mutta täällä hän huolehtii kaikesta. Ja muista että aika kuluu. Kun edelliset murhat ovat vanhentuneet, et ole heille enää minkään arvoinen. Tällä murhalla saat hankittua itsellesi lisää aikaa.»

»Eli se oli aviomies. Onko hän siis rikas?»

Vollan osoitti Raamattua. »Tuolta löydät kuvauksen talosta, jossa kävit. Se vaikuttaa isolta ja ylellisesti varustellulta. Mutta

hälytysjärjestelmä, jonka piti varmistaa hyvinvoinnin jatkuvuus, ei ollut päällä, ovi ei ollut edes lukossa. Miehen nimi on Morsand. Hän on se laivanvarustaja, joka käyttää silmälappua. Olet ehkä nähnyt hänestä kuvia lehdissä?»

»Kyllä.»

»Oletko? En kuvitellut, että...»

»Kyllä, minä tapoin hänet. Kyllä, luen miten se tapahtui.»

Per Vollan henkäisi helpotuksesta. »Hyvä. Surmatapaan liittyy tiettyjä yksityiskohtia, jotka sinun kannattaa painaa mieleesi.»

»Selvä.»

»Hänen... kallonsa sahattiin halki. Sinä käytit siis sahaa, ymmärrätkö?»

Sanoja seurasi pitkä hiljaisuus, ja Per Vollan harkitsi että hän täyttäisi sen oksentamalla. Hän mieluummin oksentaisi kuin sanoisi sen, mitä hänen piti sanoa. Hän katsoi nuorta miestä. Mitkä asiat määräsivät, millaiseksi ihmisen elämä muodostui? Sarja sattumanvaraisia tapahtumia, joille kukaan ei voinut mitään, vai kosminen painovoima, joka järkähtämättä kiskoi ihmistä ennalta määrättyyn suuntaan? Hän työnsi uutta, kummallisen jäykkää papinkaulusta takaisin paidan sisään. Tukahdutti yökkäykset, otti itseään niskasta kiinni. Ajatteli kaikkea sitä, minkä oli asettanut panokseksi.

Hän nousi. »Jos haluat saada yhteyden minuun, majailen tällä hetkellä Alexander Kiellands plassin asuntolassa.»

Hän näki nuorukaisen kysyvän katseen.

»Ainoastaan tilapäisesti.» Hän naurahti. »Eukko heitti minut pihalle, ja tunnen muutamia tyyppejä asuntolasta, joten he...»

Hän keskeytti äkisti. Hän oli oivaltanut, minkä takia niin monet vangit kävivät nuorukaisen luona keventämässä sydäntään. Se johtui hiljaisuudesta. Paineistetusta tyhjiöstä, joka syntyy kun toinen vain kuuntelee, reagoimatta ja tuomitsematta. Se saa sanat ja salaisuudet pulppuamaan ihmisten huulilta. Hän

oli pyrkinyt pastorina samaan, mutta vangit tuntuivat jollain tavalla vaistoavan että hänellä oli taka-ajatuksia. He eivät tienneet mitä, he tiesivät vain että hän halusi tavalla tai toisella hyötyä heidän paljastamistaan salaisuuksista. Hankkia pääsyn heidän sieluunsa ja myöhemmin tulla palkituksi taivaassa.

Pappi näki nuorukaisen avaavan Raamatun. Temppu oli niin klassinen että se lähenteli koomisen rajaa; sivuihin oli leikattu aukko. Aukosta löytyivät taiteltuna paperit, joissa kerrottiin kaikki tarpeellinen tunnustusta varten. Sekä kolme pientä pussillista heroïinia.

2

Arild Franck huusi lyhyesti »sisään!» nostamatta katsettaan papereista.

Ovi kävi. Ina, vankilan apulaisjohtajan henkilökohtainen sihteeri, oli ilmoittanut vieraan tulosta etukäteen, ja Arild Franck oli hetken aikaa harkinnut pyytävänsä sihteerii ilmoittamaan vankilapastorille, että hän oli varattu. Se ei olisi ollut edes valehtelua, hänellä ja poliisimestarilla oli puolen tunnin kuluttua tapaaminen Poliisitalossa. Per Vollan ei kuitenkaan ollut viime aikoina vaikuttanut aivan niin luotettavalta kuin he olisivat toivoneet, joten voisi olla viisasta tarkistaa, että hommat sujuvat niin kuin piti. Virheisiin ei ollut varaa, ei kenelläkään heistä.

»Älä turhaan istu», vankilan apulaisjohtaja sanoi, raapusti allekirjoituksensa yhteen työpöydällä olevista papereista ja nousi seisomaan. »Voit kertoa minulle asiiasi matkalla ulos.» Hän käveli ovea kohti, nappasi naulakosta virkapukuun kuuluvan lakkinsa ja kuuli pastorin laahaavat askeleet selkänsä takaa. Arild Franck sanoi Inalle viipyvänsä poissa puolitoista tuntia ja painoi etusormensa vasten porraskäytävän oven vieressä olevaa sormenjälkilukijaa. Vankilarakennus oli kaksikerroksinen, eikä siinä ollut hissiä. Hissiiä varten olisi tarvittu hissikuilu, mikä olisi tarkoittanut useampia mahdollisia pakoreittejä ja paikkoja jotka olisi pitänyt sulkea tulipalon sattuessa. Ja tulipalo sekä sitä seuraavan evakuoinnin synnyttämä kaaos oli vain yksi

Murhamies ja heroinisti.

**On istunut korkeimman turvaluokituksen
vankilassa viimeiset 12 vuotta.**

Vasta 30-vuotias.

**Vapauttaa muut synneistään,
tunnustaa muiden rikokset ja
kärsii heidän puolestaan.**

Eräänä päivänä hän saa kuulla jotain, mikä muuttaa hänen koko elämänsä. Hänen on noustava jaloilleen ja rangaistava syyllisiä. Yksikään, joka on vahingoittanut väärää ihmistä, ei ole turvassa. On koittanut tuomiopäivä ja tuomion langettaa Sonny Lofthus, isänsä poika. Armon voivat saada vain ne, joilla ei ole mitään. Kukaan ei voi paeta, ei myöskään Sonny, sillä häntä jahtaavat niin poliisit kuin rikolliset.

Jo Nesbø:n trilleriä on todella vaikea laskea käsistään ennen kuin viimeinen virke on luettu. Se on maailmanluokan kirjailijan mestarillinen romaani.

